

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

۶۷. «الحاق یک بند به تبصره (۷) معافیت مالیاتی تجدید ارزیابی شرکت های مشمول ماده (۱۴۱) قانون تجارت»

مقدمه

افزایش سرمایه از طریق تجدید ارزیابی، علاوه بر انضباط مالی شرکت و به روز شدن ارزش دارایی ها، راهکاری است که شرکت های زیان ده برای خروج از شمول ماده (۱۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت (مصوب ۱۳۴۷) به آن تمسک می جویند. توضیح آنکه ماده (۱۴۱) مزبور مقرر می دارد «اگر بر اثر زیان های وارده حداقل نصف سرمایه شرکت از میان برود هیئت مدیره مکلف است بلافاصله مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام را دعوت نماید تا موضوع انحلال یا بقای شرکت، مورد شور و رأی واقع شود. هرگاه مجمع مزبور رأی به انحلال شرکت ندهد باید در همان جلسه و با رعایت مقررات ماده (۶) این قانون سرمایه شرکت را به مبلغ سرمایه موجود کاهش دهد. در صورتی که هیئت مدیره برخلاف این ماده به دعوت مجمع عمومی فوق العاده مبادرت ننماید و یا مجمعی که دعوت می شود نتواند مطابق مقررات قانونی منعقد گردد هر ذی نفعی می تواند انحلال شرکت را از دادگاه صلاحیتدار درخواست کند». لذا با توجه به ماده مذکور، اگر زیان شرکت ها به نصف سرمایه ثبتي آنان برسد، شرکت در لبه انحلال قرار خواهد گرفت از این رو، تجدید ارزیابی از انحلال شرکت ها به ویژه در شرایط رکود جلوگیری می نماید. مشمول مالیات بودن تجدید ارزیابی مهم ترین مانعی بود که موجب می شد تا شرکت ها به این طریق افزایش سرمایه بی رغبت گردند، از همین رو قانونگذار در سال ۱۳۹۱ در جهت حمایت از بنگاه های اقتصادی در ماده (۱۷) قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات» و قبل از آن در بوجه سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ افزایش سرمایه از طریق تجدید دارایی را مشمول معافیت مالیاتی دانست.

ماده (۱۷) قانون مذکور بیان می کند افزایش سرمایه بنگاه های اقتصادی ناشی از تجدید ارزیابی دارایی های آنها، از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون به مدت پنج سال از شمول مالیات معاف است مشروط بر آنکه متعاقب آن به نسبت استهلاک دارایی مربوطه و یا در زمان فروش، مبنای محاسبه مالیات اصلاح گردد و بنگاه یاد شده طی پنج سال اخیر تجدید ارزیابی نشده باشد...»^۱

مشخصات لایحه
دوره دهم - سال سوم

شماره ثبت:
۵۲۵

شماره چاپ:
۱۲۴۷

تاریخ چاپ:
۱۳۹۷/۱۰/۵

معاونت پژوهش های
سیاسی - حقوقی
دفتر: مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:
۲۴۰۱۶۳۰۱

تاریخ انتشار:
۱۳۹۷/۱۱/۷

۱. آیین نامه ماده - مصوبه شماره ۹۰۸۳۶ ات/ ۴۸۷۹۳ هـ مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۸ هیئت محترم وزیران - تهیه شده و ماده (۲) آن مقرر می دارد «بنگاه های اقتصادی که طی پنج سال اخیر اقدام به تجدید ارزیابی دارایی های خود ننموده اند، در صورتی که با رعایت مقررات قانونی و مفاد این آیین نامه، دارایی های خود را از تاریخ ۱۳۹۱/۶/۲۵ تا ۱۳۹۶/۶/۲۴ تجدید ارزیابی نموده و مازاد حاصل از آن را به حساب سرمایه منظور نمایند، از شمول مالیات معاف خواهند بود».

ماده مذکور موجب افزایش تمایل شرکت‌ها به استفاده از این شیوه شد، اما اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مجدداً موضوع مالیات در تجدید ارزیابی را احیا نمود. تبصره «۱» ماده (۱۴۹) اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴ مقرر می‌دارد «افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های اشخاص حقوقی، با رعایت استانداردهای حسابداری مشمول پرداخت مالیات بر درآمد نیست و هزینه استهلاک ناشی از افزایش تجدید ارزیابی نیز به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی نمی‌شود. در زمان فروش یا معاوضه دارایی‌های تجدید ارزیابی شده، مابه‌التفاوت قیمت فروش و ارزش دفتری بدون اعمال تجدید ارزیابی در محاسبه درآمد مشمول مالیات منظور می‌شود...».

با ابلاغ اصلاحیه مذکور قانون مالیات‌های مستقیم عملاً حکم مالیاتی قوانین ناظر بر موضوع تجدید ارزیابی ماده (۱۷) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی لغو گردید. از ابتدای اجرایی شدن اصلاحات مذکور در قانون مالیات، بنگاه‌های اقتصادی خواهان شمول معافیت در این زمینه بودند که این امر در بند «ز» تبصره «۱۰» قانون بودجه ۱۳۹۷ به نحو محدود در خصوص شرکت‌هایی که مشمول ماده «۱۴۱» لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت شده‌اند، مورد پذیرش قرار گرفت بند مذکور بیان می‌کند:

«انتقال مزاد تجدید ارزیابی شرکت‌ها، موضوع ماده (۱۴۹) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ به حساب افزایش سرمایه با رعایت شروط ذیل بلامانع است و مشمول مالیات به نرخ صفر خواهد بود:

۱. شرکت‌های مذکور باید بر اساس صورت‌های مالی عملکرد سال ۱۳۹۶ مشمول ماده (۱۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴ شده باشند.
۲. شرکت‌های مذکور باید با این تجدید ارزیابی از شمول ماده (۱۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت خارج شوند.»

پیشنهاد

با توجه به مطالب بیان شده پیشنهاد می‌گردد، بند «ز» تبصره «۱۰» قانون بودجه ۱۳۹۷ با اندک تغییری مجدداً در بودجه سال ۱۳۹۸ مورد حکم قرار گیرد. توضیح آنکه در تبصره مذکور، تنها شرکت‌هایی مشمول دانسته شده است که صورت‌های مالی آنان تا پایان ۱۳۹۶ از سوی مجمع تصویب شده و صورت‌های مالی آنان نشان‌دهنده کاهش سرمایه شرکت باشد. با توجه به اینکه آغاز و پایان سال مالی شرکت‌ها لزوماً منطبق با آغاز و پایان سال شمسی نیست، لذا شرکت‌هایی که تا ۱۳۹۸/۶/۳۱ صورت‌های مالی خود را تصویب کرده و صورت‌های مذکور بیانگر کاهش سرمایه و شمول ماده (۱۴۱) لایحه تجارت در خصوص آنها باشد، مشمول این معافیت گردند.

پیشنهاد الحاقی: بند «ک» تبصره «۴»

«انتقال مزاد تجدید ارزیابی شرکت‌ها، موضوع ماده (۱۴۹) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ به حساب افزایش سرمایه با رعایت شروط ذیل بلامانع است و مشمول مالیات به نرخ صفر خواهد بود:

۱. شرکت‌های مذکور باید بر اساس صورت‌های مالی عملکرد تا ۱۳۹۸/۶/۳۱ مشمول ماده (۱۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴ شده باشند.

۲. شرکت‌های مذکور باید با این تجدید ارزیابی از شمول ماده (۱۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت خارج شوند».

نتیجه

با توجه به شرایط اقتصادی و همچنین وضعیت برخی از شرکت‌های اقتصادی و عدم توانایی شرکت‌های مذکور مبنی بر افزایش سرمایه از طرق دیگر و خروج از شمول ماده (۱۴۱) قانون لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت، لازم است تا رویکردی که در قانون توانمندسازی بنگاه‌های اقتصادی و قانون بودجه ۱۳۹۷ مورد توجه قرار گرفته بود در بودجه سال ۱۳۹۸ نیز برای بنگاه‌ها مورد توجه قرار گیرد. لذا پیشنهاد می‌شود متن زیر به عنوان بند «ک» به تبصره «۷» لایحه بودجه

الحاق گردد:

«انتقال مازاد تجدید ارزیابی شرکت‌ها، موضوع ماده (۱۴۹) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ به حساب افزایش سرمایه با رعایت شروط ذیل بلامانع است و مشمول مالیات به نرخ صفر خواهد بود:

۱. شرکت‌های مذکور باید بر اساس صورت‌های مالی عملکرد تا ۱۳۹۸/۶/۳۱ مشمول ماده (۱۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴ شده باشند.

۲. شرکت‌های مذکور باید با این تجدید ارزیابی از شمول ماده (۱۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت خارج

شوند».

